

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

Hoofredactie: G. H. Waage, Prof. Pieter Willemsstraat 41, Maastricht, Telefoon 2077. **Mederedacteurs:** Jos. Cremers, Looiersgracht 5, Maastricht, Tel. 208. **Dr. H. Schmitz S. J.**, Ignatius College, Valkenburg (L.), Telef. 35. **R. Geurts**, Echt. **Penningmeester:** ir. P. Marres, Villa „Rozenhof“, St. Pieter-Maastricht, Postgiro 125366 ten name v.h. Nat. hist. Gen., Maastricht. **Drukkerij v.h. Cl. Goffin**, Nieuwstr. 9, Tel. 45.

Versijnt Vrijdags voor de Maand. Vergad. van het Natuurhistorisch Genootschap (op den eersten Woensdag der maand) en wordt aan alle Leden van het **Natuurhistorisch Genootschap in Limburg** gratis en franco toegezonden. Prijs voor niet-leden f 6.00 per jaar, afzonderlijke nummers voor niet-leden 50 cent, voor leden 30 cent. Jaarl. contributie der leden f 3.50. Auteursrecht voorbehouden.

INHOUD: Aankondiging Maandelijksche Vergadering op Woensdag 1 Aug. 1934. — Verslag van de Maandelijksche Vergadering op Woensdag 4 Juli l.l. — Malacologische Vereeniging. — **Dr. A. Schreuder**. Eine Revision der Fossilen Säugetierfauna aus den Tonen von Tegelen. IX. (Conclusion). — **H. Schmitz S. J.** Neue Megaselia-Arten aus den Fungivora- und Fusca-Gruppe, nebst einer Neubeschreibung von *M. fusca* Wood nach den Typen. (Fortsetzung). — **J. E. van Veen**. Die Cypridae und Bairdiidae der Maastrichter Tuffkreide und des Kunrader Korallenkalkes von Süd-Limburg.

Maandelijksche Vergadering op WOENSDAG 1 AUG. 1934

in het Natuurhistorisch Museum, precies 6 uur.

VERSLAG VAN DE MAANDELIJSCHE VERGADERING OP WOENSDAG 4 JULI '34.

Aanwezig: de dames A. Kemp-Dassen, B. v. Kan, Jos. Grégoire en de heeren Jos. Cremers, J. Beckers, Fr. Sonnevile, J. Maessen, F. Welters, J. Visser, D. v. Schaik, Aug. Kengen, M. Mommers, P. Kleipool, K. Stevens, H. Jongen, L. Grégoire, M. Kemp, Br. Christophorus, H. Schmitz S.J., Fr. v. Rummelen, L. Grossier, L. Berg, M. Schoonbrood, N. Schaik, P. Marres, Br. Bernardus, J. Schulte en G. Waage.

De Voorzitter opent de vergadering en gedenkt in sobere woorden Z. K. H. Prins Hendrik, die zoo plotseling en onverwacht is overleden.

De heer **Jongen** demonstreert *Medicago hispida* (*denticulata*) en *M. arabica* of *maculata*; beide Rupsklaversoorten, waarvan de tweede de mooie gevlekte. Ze werden dit jaar (Juni—Juli) aangetroffen bij de kerk van Lemiers.

Spreeker voegt er de volgende bijzonderheid aan toe.

Beide planten behoreen, wat de vrucht betreft, tot de z.g. „Wolklitters“. Haar verspreiding is in hoofdzaak epizoogeen. Welke andere factoren zooal de oorzaak van haar verspreiding, eventueel van haar behoud, kunnen wezen, mag 't volgende illustreeren.

Haar eigenlijk vaderland ligt in den vreemde. In Nederland hebben zij zich ingeburgerd langs de zeekust (Zeeland, Noord- en Zuid-Holland). In de overige streken van ons land, ook in Zuid-Limburg, komen ze alleen aangevoerd voor en blijken onbestendig; van een eigenlijke inburgering is tot nog toe geen sprake. (De Wever). In zoverre mogen ze hier als zeldzaam worden beschouwd, *hispida* is dan nog zeldzamer dan *arabica*.

Het is nu verklaarbaar, dat ze voorheen ook in het land van Vaals werden gezien, o.m. bij Lemiers (1908), telkens bij een wolweverij, waarheen ze met vreemde wol werd versleept, doch dat ze daar ook weer sinds jaren waren verdwenen wegens het ophouden der wolbedrijven (in Lemiers in 1911). Doch hoe kwamen ze hier weer plotseling opduiken? Eerst een paar exemplaren, die echter gevolgd werden door vele andere. Opnieuw aangevoerd? Hoe dan? Of waren 't toch zaailingen van vroeger overgebleven planten? Ja en neen. Men oordeele.

Bedoelde planten staan in Lemiers in den tuin rondom de kerk en wel op de wegen, die daar werden aangelegd. Nu is men er voor den laatsten winter toe overgegaan, diezelfde wegen tot over een zekere lengte te vernieuwen, d.i. tot op een kleinen voet hoogte met gruis te bedekken, om ze droog te houden. Geen twijfel of 't zaad van onze *Medicago*'s, daarmede ook van onze mooie *arabica*, is tegelijkertijd met en tusschen dat gruis ter plaatse aangeland. Voorheen waren ze er niet gezien. En ze komen enkel uit, waar een vernieuwing der wegen is geschied. Doch hoe kwam hier zaad tusschen dit puin terecht? Allereerst dient daartoe de vraag te worden beantwoord: Waar kwam 't gruis zelf vandaan? In laatste instantie kwam dit te voorschijn bij het vervaardigen en uitdiepen van een kolenkelder bij de kerk. Men had daarmede, toen deze klaar was, de thans tot kelder omge-

schapen ruimte onder de sacristie, wier vloer circa 1½ meter boven het niveau van het omliggend terrein is gelegen, aangevuld. Dit gruis of puin bestond voor 't grootste gedeelte uit steenbrokken, waarboven men een laag sintels had aangebracht, waarover dan de balken van den sacristievloer kwamen te liggen. De steenbrokken waren resten van den brikkenoven, ter plaatse van de kerk, voor wier bouw die 't meeste materiaal heeft geleverd. De sintels echter konden daar niet van afkomstig wezen. Ook deze herkomst werd gevonden. Zij kwamen van boven bedoelde Lemierser wolweverij, waar in 't verleden dat goed door de Lemiersers gewoonlijk werd weggehaald, m.a.w. 't zaad werd van daaruit mede getransporteerd en heeft zich al die jaren (de kerk werd gebouwd in 1895 en 1896) tusschen de muren in een blijkbaar gunstige verhouding geconserveerd.

Ook voor onze Rupsklaversoorten een gelukkig toeval, dat eindelijk in Lemiers voor kerkverwarming werd gezorgd. Lucht en licht deden nu ook spoedig 't oude zaad tot nieuw leven ontkiemen.

Geen wonder, dat ook de bij 't geval geïnteresseerde tuinman, tot nog toe althans eenige exemplaren dier plant, al staan ze in den weg, heeft gespaard.

De heer Kengen trof Medicagosoorten aan op omgewerkte aarde te Caberg en Reymerstok. Twee tot drie jaar bleven de planten in grooten getale staan, maar dan verdwenen ze. De heer Schmitz zegt, dat de Margriet ook plotseling in grooten getale kan optreden, indien aarde wordt omgezet. In een terrein waar Canadeesche populieren waren gerooid en de wortels uit den grond gehaald, stonden 't volgende jaar op die open gewerkte plaatsen margrieten. Op de tusschen gelegen stukken ontbraken ze. Na enkele jaren waren ze weer alle verdwenen. Concurrenten hadden den overmacht gekregen. In de Alpen nam spr. waar hoe een terrein, waar alles was weggebrand, langzamerhand weer wordt ingenomen door verschillende planten. Op zeer karakteristieke wijze, samenhangend met 't zoutgehalte van den bodem, dat een verandering heeft ondergaan door de opvoering van verbrandingsproducten, wordt het maagdelijke gebied weer ingenomen.

De heer v. Schaik demonstreert larven van den mierenleeuw, gevangen te Bemelen, en vervolgens een aantal planten. Een witbloeiende *Epilobium angustifolium*, *Oenothera Lamarckiana* en *O. bien-nos*, benevens eenige *Oenothera* bastaarden of mogelijk mutanten uit een tuin, een fasciatie bij een *Oenothera*. Op de Teunisbloemen komt een klein kevertje (*Meligethes*) in grooten getale voor.

De Voorzitter toont een Juli-kever. Deze brengt een eigenaardig tjirpenden toon voort, doordat 't dier de binnenzijde van het uiteinde der dekschilden over de dwarsgevouwen, omgebogen hoofdader der achtervleugels heen en weer strijkt, tengevolge van het in- en uitzetten van het achterlijf.

De heer Kengen zegt, dat de bijenwolf, dit jaar vroeg is opgetreden. De heer Mommers laat eenige bekerzwammetjes zien (*Cyathus olla*?), de heer v. Rummelen toont eenige schelpen van *Anodonta* uit den vijver van 't kasteel Haeren (Voerendaal), de heer Grégoire Sterremos en Bekermos, benevens een fasciatie bij een *Dahlia*. Hij zegt, dat er een theorie is, die 't ontstaan van fasciaties wil verklaren door een groei-overschot aan te nemen. De heer Sonnevile ving eenige bladluizen, die mijten (*Thrombidium*) bij zich hadden. De heer Maessen ving te Borgharen een ex. van *Eucera longicornis*.

Te 8 uur sluit de Voorzitter de vergadering.

MALACOLOGISCHE VEREENIGING.

Op 1 Juli is door een aantal molluskenverzamelaars een Nederlandsche Malacologische Vereeniging opgericht. Deze vereeniging stelt zich ten doel de molluskenfauna van Nederland te bestudeeren. Zij hoopt de kennis van de mollusken te vermeerderen, door gegevens te verzamelen omtrent de verspreiding, de oecologie en de biologie van deze groep. Het bestuur geeft inlichtingen omtrent determinatie, voorkomen enz. der weekdieren en tracht het contact tusschen de leden te versterken o.a. door het uitgeven van een correspondentieblad. Secretaris is Dr. F. P. Koumans, Warmonderweg 41, Leiden, tot wien men zich om inlichtingen kan wenden.

EINE REVISION DER FOSSILEN SÄUGETIERFAUNA AUS DEN TONEN VON TEGELEN. IX.

Notizen über die *Cervidae* (Schluss) und Conclusionen der Revision von † Dr. J. J. A. Bernsen O.F.M., gesammelt und herausgegeben von Dr. A. Schreuder, Zoölogisches Museum, Amsterdam.

IX. CERVIDAE.

(Conclusion) ¹⁾.

LARGE DEER FROM TEGELEN. BONES.

A considerable number of generally separate foot bones and extremities of the long bones have been preserved. Their measurements prove that

many of them equal those of *Cervus darestei* (cfr. Table VII). In which cases the small differences in form and size among the Tegelen bones are due to individual variation and in which cases to specific difference can not be made out with the materials on hand. A few bones are distinctly larger than all the others, as is apparent from the Table. The size of most astragali still surpasses more or less that of the very strong palaeolithic